

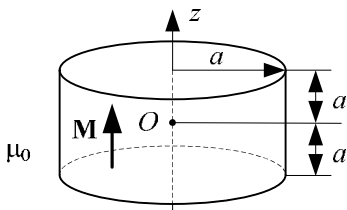
Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Употреба калкулатора није дозвољена. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ			
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име									
П1	П2	П3	/							УКУПНО ИСПИТ			
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ						ОЦЕНА	
1	2	3	4	5	6	Укупно		1	2	Укупно			УКУПНО ПОЕНА

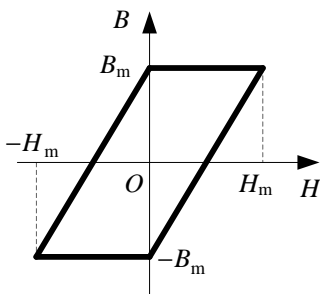
ПИТАЊА

1. На слици је приказан усамљени феромагнетски ваљак хомогено намагнетисан по својој запремини. Вектор магнетизације ($\mathbf{M}$) је познат и нормалан је на базису ваљка. Полупречник ваљка је a , а висина је $2a$. У центру ваљка (тачка O) одредити (а) вектор магнетске индукције и (б) вектор магнетског поља.

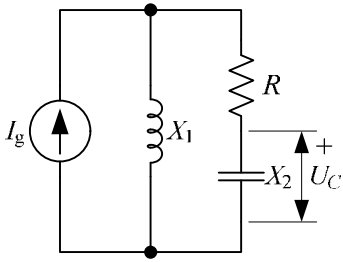
(а)	(б)
-----	-----

2. Дужина средње линије танког торусног феромагнетског језгра је l , а површина попречног пресека је S . На језгро је равномерно и густо намотан калем са N завојака. У завојцима постоји прстопериодична струја амплитуде I_m и учестаности f . У језгру је изражен хистерезис, а циклус хистерезиса се може апроксимирати паралелограмом као на слици, при чему је амплитуда магнетске индукције сразмерна амплитуди магнетског поља, $B_m = \mu_h H_m$. Одредити средњу снагу губитака услед хистерезиса у овом језгру.

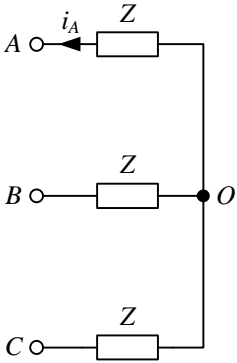
3. Изрази за струју према истом референтном смеру и различитим почетним тренуцима, су $i(t_1) = I_m \cos(\omega t_1 + \psi_1)$, односно $i(t_2) = I_m \cos(\omega t_2 + \psi_2)$ редом, где је $I_m = 7 \text{ A}$, $\omega = 100\pi \text{ s}^{-1}$, $\psi_1 = \pi/3$ и $\psi_2 = -7\pi/6$. Израчунати најмањи временски размак између почетних тренутака, $\Delta t_{\min} = |t_1 - t_2|$, за посматрану струју.

4. У колу простопериодичне струје приказаном на слици познато је $\underline{I}_g = -j40 \text{ mA}$, $R = 200 \Omega$ и $X_2 = -100 \Omega$. Напон кондензатора је у фази са струјом генератора. Израчунати (а) реактансу X_1 и (б) комплексни напон кондензатора, $\underline{U}_C$.

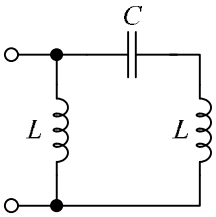
(а)	(б)
-----	-----

5. Симетричан трофазни пријемник, приказан на слици, прикључен је на симетричан инверзан трофазни систем напона. При томе је $u_{AC} = 1000 \cos \omega t \text{ V}$ и $i_A = -20 \sin \omega t \text{ A}$. Колика је (а) активна, (б) реактивна и (в) комплексна снага трофазног пријемника?

(а)
(б)
(в)

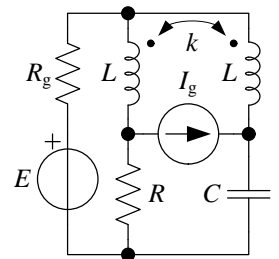
6. За мрежу са слике одредити све резонантне и антирезонантне кружне учестаности.

ЗАДАЦИ

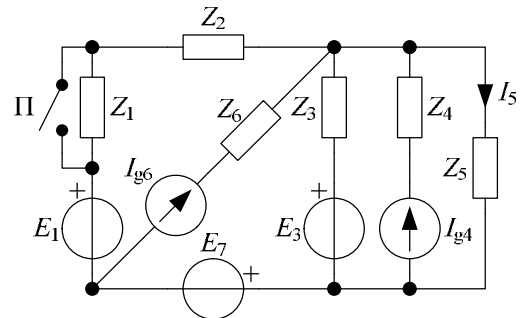
1. (Задатак се ради полазећи од **прве** стране вежбанке.)

За коло простопериодичне струје познато је R_g , L и ефективне вредности побудних параметара генератора (E и I_g). Кружна учестаност је $\omega = \frac{\sqrt{3}R_g}{L}$, а спрега калемова је савршена. (а) Одредити отпорност отпорника R и капацитивност кондензатора C тако да се на отпорнику R развије максимална могућа снага. (б) Колика је та максимална снага?

2. (Задатак се ради полазећи од **последње** стране вежбанке.)

За коло простопериодичне струје познато је $\underline{Z}_1 = 2(1 - j) \text{ k}\Omega$, $\underline{Z}_2 = 0,5(3 - j) \text{ k}\Omega$, $\underline{Z}_3 = \underline{Z}_5 = (2 + j) \text{ k}\Omega$, $\underline{E}_3 = 3(2 + j) \text{ V}$, $\underline{I}_{g4} = j2 \text{ mA}$ и $\underline{I}_{g6} = (5 - j3) \text{ mA}$. Када је прекидач Π отворен, комплексна струја пријемника Z_5 је $\underline{I}_5^{(0)} = 2(1 - j) \text{ mA}$. Израчунати комплексну снагу генератора E_3 када је прекидач Π затворен.

Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2 ОДРЖАНОГ 31. АВГУСТА 2013. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. (а) $\mathbf{B} = \frac{\mu_0}{\sqrt{2}} \mathbf{M}$. (б) $\mathbf{H} = \frac{\mathbf{B}}{\mu_0} - \mathbf{M} = \left(1 - \frac{\sqrt{2}}{2}\right) \mathbf{M}$. Видети уџбеник Основи електротехнике, 3. део, пример на страни 67 као и задатак 83 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 3. део.

2. Средња снага губитака услед хистерезиса је $P_h = \frac{2\mu_h f N^2 I_m^2 S}{l}$. Видети уџбеник Основи електротехнике, 3. део, пример на страни 143, као и задатак 217 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 3. део.

3. $\Delta t_{\min} = 5 \text{ ms}$. Видети и одељак 4.3 уџбеника Основи електротехнике, 4. део, као и задатак 4 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 4. део.

4. (а) $X_1 = 100 \Omega$. (б) $\underline{U}_C = -j2 \text{ V}$. Видети и задатак 132 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 4. део.

5. (а) $P = 5\sqrt{3} \text{ kW}$, (б) $Q = 15 \text{ kvar}$ и (в) $\underline{S} = 5\sqrt{3}(1 + j\sqrt{3}) \text{ kVA}$. Видети и задатак 383 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 4. део.

6. Резонантне кружне учестаности су $\omega_{r1} = 0$ и $\omega_{r2} = \frac{1}{\sqrt{LC}}$, а антирезонантне учестаности су $\omega_{a1} = \frac{1}{\sqrt{2LC}}$ и $\omega_{a2} \rightarrow +\infty$. Видети и задатак 432 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 4. део.

ЗАДАЦИ

1 (а) При отпорности отпорника $R = 4R_g$ и капацитивности кондензатора $C = \frac{L}{4R_g^2}$ на отпорнику ће се развити максимална

могућа снага (б) $P_{R,\max} = \frac{E^2}{4R_g}$.

2. Када је прекидач П затворен, комплексна снага генератора E_3 је $\underline{S}_{E_3} = 15(2 + j) \text{ mVA}$. Видети и задатке 249 и 252 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 4. део.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 3. СЕПТЕМБРА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ У ЛАБОРАТОРИЈИ 95а, САМО ЗА КАНДИДАТЕ КОЈИ НИСУ ПОЗВАНИ НА УСМЕНУ ПРОВЕРУ, 4. СЕПТЕМБРА ОД 8:00 ДО 9:00 ЧАСОВА.
- УСМЕНА ПРОВЕРА ПОЧИЊЕ 4. СЕПТЕМБРА У 9:00 ЧАСОВА, ПРЕМА РАСПОРЕДУ КОЈИ ЋЕ БИТИ НАКНАДНО ИСТАКНУТ.

Са предмета Основи електротехнике